

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Перша проректорка

_____ І.Б. Ковтун
(підпис) (ініціали, прізвище)

25 жовтня 2022 року

м.п.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО В СУЧАСНОМУ ВИМІРІ»
для підготовки на третьому освітньому рівні
фахівців освітньо-наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право**

**м. Хмельницький
2022**

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	3
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	– 3
	1.2.	Лекції	4
	1.3.	Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	– 4
	1.4.	Самостійна робота аспірантів	– 6
	1.5.	Індивідуальні завдання	– 8
	1.6.	Підсумковий контроль	– 10
2.	Схема нарахування балів	–	11
3.	Рекомендовані джерела	–	12
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	21

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Розвиток науки кримінального права в Україні після відновлення її державної незалежності		0	0			10		0	2			10
2.	Принципи кримінального права		2	2			10		2	2			10
3.	Кримінально-правова політика		2	2			10		2	2			10
4.	Філософія кримінального права		0	0			10		0	0			10
5.	Тема 5. Системність кримінального права як прояв системності світу		2	2			10		2	2			10
6.	Кримінально-правова заборона (криміналізація)		2	2			10		2	2			10
7.	Кримінально-правова деконструкція		0	0			10		0	0			10
8.	Кримінально-правова герменевтика		2	0			10		2	0			10
9.	Законодавча техніка у кримінальному праві		2	0			10		2	0			10
10.	Судова практика у справах кримінальної юрисдикції		0	0			10		0	0			10
	Всього годин	120	12	8			100	120	12	8			100

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 2 «Принципи кримінального права»	2
1.1. 1.2.	Принципи кримінального права: поняття та система. Застосування принципів кримінального права в практиці ЄСПЛ.	
2.	Тема 3. «Кримінально - правова політика»	2
20.1. 20.2.	Кримінально-правова політика: поняття та ознаки. Предмет, завдання та цілі кримінально-правової політики.	
3.	Тема 5. «Системність кримінального права як прояв системності світу»	2
3.1. 3.2.	Система кримінального права Система джерел кримінального права.	
4.	Тема 6. «Кримінально – правова заборона (криміналізація)»	2
4.1. 4.2. 4.3.	Кримінально- правова заборона (криміналізація). Принципи криміналізації. Поняття і класифікація підстав кримінально-правової заборони. Декриміналізація: поняття, підстави	
5.	Тема 8. «Кримінально-правова герменевтика»	2
5.1. 5.2.	Поняття та завдання сучасної юридичної герменевтики Структура кримінально-правової герменевтики	
6.	Тема 9. «Законодавча техніка у кримінальному праві»	2
6.1. 6.2. 6.3.	Поняття та завдання законодавчої техніки. Прийоми законодавчої техніки Вплив законодавчої техніки на якість кримінального закону.	

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 2. «Принципи кримінального права»

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1. Принципи кримінального права: поняття та система.
- 1.2. Застосування принципів кримінального права в практиці ЄСПЛ.

Аудиторна письмова робота

Виконання аспірантами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: Принципи кримінального права. Законність. Юридична визначеність. Рівність перед Кримінальним кодексом. Пропорційність. Індивідуальність. Гуманізм. Однократність застосування кримінально-правових засобів. Сумлінне виконання міжнародних зобов'язань.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: Принципи кримінального права

– це система вироблених наукою кримінального права і втілених в нормах кримінального права загальнокерівних засад, ідеологічних постулат, які відображають змістовну суть кримінального права, його завдання, закономірності кримінально-правового регулювання.

Семінарське заняття 2

Тема 3. «Кримінально - правова політика»

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Кримінально-правова політика: поняття та ознаки.
- 2.2. Предмет, завдання та цілі кримінально-правової політики.

Аудиторна письмова робота

Виконання аспірантами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: Кримінально-правова політика. **Предмет** кримінально-правової політики. **Завдання** кримінально-правової політики.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: Кримінально-правова політика – системоутворюючий елемент усєї політики у сфері боротьби зі злочинністю, яка розробляє стратегію і тактику, формулює основні завдання, принципи, напрями і цілі кримінально-правового впливу на злочинність та засоби їх досягнення. Головним, основним у змісті кримінально-правової політики є усвідомлення потреб суспільства в кримінально-правовій охороні суспільних відносин, які мають загальноціннісне значення. Це потребує виявлення тих вкрай негативних соціальних явищ, що спричиняють або можуть спричинити у своєму конкретному прояві істотну шкоду фізичній або юридичній особі, суспільству чи державі. Боротьба з такими явищами обумовлює необхідність встановлення та вжиття відповідних заходів кримінально-правового реагування. В основі кримінально-правової політики перебувають її *методи*, які поділяються на *основні* та *приватні* та диференціюються залежно від сфери своєї дії. До основних методів кримінально-правової політики належать *криміналізація* і *декриміналізація*, *пеналізація* і *депеналізація*.

Семінарське заняття 3

Тема 5. «Системність кримінального права як прояв системності світу»

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Система кримінального права.
- 3.2. Система джерел кримінального права.

Аудиторна письмова робота

Виконання аспірантами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: Система кримінального права. Система джерел кримінального права.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Системне тлумачення кримінального закону – це інтелектуально-вольова діяльність, спрямована на з'ясування (усвідомлення) та (чи) роз'яснення смислу кримінального закону (його окремих приписів), що ґрунтуються на використанні сукупності прийомів та правил, розроблених на підставі вчення про систему законодавства, врахуванні системоутворюючих та системних зв'язків кримінального закону, а також результати цієї діяльності. Під *джерелами кримінального права* («джерело» — у лексичному значенні — те, що дає початок чому-небудь; звідки постає, черпається щось; основа, вихідне начало чого-небудь), як і кожної галузі права, розуміють *широке коло обставин (факторів), які об'єктивно обумовлюють (породжують) виникнення і встановлення*

кримінально-правових норм та визначають сутність, зміст і форму певної галузі права.

Семінарське заняття 4

Тема 6. «Кримінально – правова заборона (криміналізація)»

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Кримінально- правова заборона (криміналізація). Принципи криміналізації.
- 4.2. Поняття і класифікація підстав кримінально-правової заборони.
- 4.3. Декриміналізація: поняття, підстави

Аудиторна письмова робота

Виконання аспірантами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: Кримінально- правова заборона. Принципи криміналізації. Декриміналізація.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: Криміналізація діянь – вельми багатогранне явище у політико-правовому житті суспільства. Криміналізація як процес та результат формування кримінально-правових заборон є, по-перше, невід’ємним елементом (напрямом) політики у сфері протидії злочинності (зокрема, кримінально-правового її сегменту, кримінальної політики). По-друге, вона є необхідною складовою системи державних гарантій прав і свобод, що забезпечує найбільш суворий примусовий режим правового регулювання. Але разом з тим криміналізація та похідні від неї правозастосовні практики є соціально витратним та обтяжливим інструментом впливу на злочинність. Декриміналізація як процес – це діяльність з виявлення тих видів діянь, які чинним кримінальним законом визнаються кримінальними правопорушеннями, однак які з різних причин втратили суспільну небезпеку або боротьба з якими засобами кримінального закону недоцільна. Декриміналізація як результат – діяльність із вилучення певних видів діянь з кримінального закону як кримінальних правопорушень.

1.4. Самостійна робота аспірантів

Тема 1. Розвиток науки кримінального права в Україні після відновлення її державної незалежності

- Завдання 1.** Охарактеризувати етапи розвитку науки кримінального права в Україні.
Завдання 2. Проаналізувати основні сучасні кримінально-правові теорії.
Завдання 3. Охарактеризуйте науку кримінального права в зарубіжних державах.

Питання для самоконтролю

1. Теорія розмежування складів кримінальних правопорушень.
2. Співвідношення понять «теорія кримінального права», «доктрина кримінального права», «парадигма кримінального права».

Тема 2. Принципи кримінального права

- Завдання 1.** Охарактеризувати кримінально-правовий зміст загальних принципів права.
Завдання 2. Проаналізувати принципи кримінальної відповідальності.
Завдання 3. Охарактеризуйте принципи кримінально-правової кваліфікації.

Питання для самоконтролю

1. Система принципів кримінального права.
2. Інтерпретація Європейським судом з прав людини спеціальних галузевих принципів кримінального права.

Тема 3. Кримінально-правова політика

Завдання 1. Охарактеризувати напрямки та елементи кримінально-правової політики в Україні.

Завдання 2. Гуманізація кримінальної відповідальності як один з напрямків кримінально-правової політики.

Питання для самоконтролю

1. Кримінально-правова політика як складова політики держави.
2. Основні концепції проекту нового КК України. Новели проекту нового КК України.

Тема 4. Філософія кримінального права

Завдання 1. Охарактеризувати сучасне розуміння поняття злочин, кримінальне правопорушення.

Завдання 2. Проблема пошуку сутності кримінального права.

Завдання 3. Охарактеризуйте концепцію кодексу публічних проступків.

Питання для самоконтролю

1. Проблема відмежування злочинного від незлочинного.
2. Деконструкція і герменевтика як напрямки філософського пізнання кримінально-правової дійсності.

Тема 5. Системність кримінального права як прояв системності світу

Завдання 1. Охарактеризувати систему кримінального права і систему кримінального закону та їхні елементи.

Завдання 2. Система джерел кримінального права.

Завдання 3. Охарактеризуйте систему законодавчих моделей деліктної поведінки.

Питання для самоконтролю

1. Принцип системності як основа оптимальної системи покарань.
2. Системні новели проекту нового КК України.

Тема 6. Кримінально-правова заборона (криміналізація)

Завдання 1. Охарактеризувати соціально-юридичні та системно-правові підстави криміналізації.

Завдання 2. Проаналізувати підстави декриміналізації.

Питання для самоконтролю

1. Поняття і класифікація підстав кримінально-правової заборони.
2. Діяльність (конструктивна/неконструктивна) Конституційного Суду України щодо декриміналізації кримінальних правопорушень.

Тема 7. Кримінально-правова деконструкція

Завдання 1. Охарактеризувати функції ознак складів злочинів і ознак складів правопорушень у розмежуванні елементів системи законодавчих моделей деліктної поведінки.

Завдання 2. Проаналізувати спільні ознаки як чинник розмежування складів злочинів.

Питання для самоконтролю

1. Розмежування складів злочинів та відмежування їх від складів адміністративних правопорушень.

2. Ієрархія типів співвідношення складів злочинів зі спільними ознаками.

Тема 8. Кримінально-правова герменевтика

Завдання 1. Охарактеризувати елементи кримінально-правової герменевтики.

Завдання 2. Проаналізувати види та рівні кримінально-правової герменевтики.

Питання для самоконтролю

1. Тлумачення як елемент правової герменевтики..
2. Розуміння як елемент правової герменевтики.

Тема 9. Законодавча техніка у кримінальному праві

Завдання 1. Охарактеризувати принципи законотворчості.

Завдання 2. Проаналізувати нетипові засоби законодавчої техніки у кримінально-правовій сфері.

Завдання 3. Охарактеризуйте правила конструювання статей Особливої частини Кримінального кодексу України.

Питання для самоконтролю

1. Правотворчість у кримінально-правовій сфері: предмет, зміст, процедура.
2. Типові засоби законодавчої техніки: дефініції, юридичні конструкції.

Тема 10. Судова практика у справах кримінальної юрисдикції

Завдання 1. Охарактеризувати вимоги, сформульовані у практиці Європейського Суду з прав людини до судової практики як джерела кримінального права.

Завдання 2. Визначити роль судової практики у створенні, трансформації тексту кримінального закону та оцінці ефективності діючого кримінального закону

Питання для самоконтролю

1. Оцінка стану судової практики в сучасний період розвитку Української держави: основні тенденції.

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у формі реферату. Завдання обирається аспірантом на початку семестру і виконується за усталеними вимогами.

1.5.1. Умови виконання завдань

Індивідуальне завдання аспірантів денної форми навчання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи аспіранта. Тема завдання обирається аспірантом добровільно і закріплюється за аспірантом викладачем на початку семестру. Підготовка індивідуального завдання у такій формі передбачає:

- підбір та опрацювання літератури за темою;
- складання плану роботи (вступ, *перше питання* - розкриття теоретичних аспектів проблеми, *друге питання* - аналіз фактичних та статистичних даних, висновки, список використаної літератури та інформаційних джерел);
- виклад основних ідей та пропозицій авторів;
- презентація індивідуального завдання на семінарських заняттях (виступ до 5 хвилин).

1.5.2. Теми рефератів

1. Наступність в науці кримінального права.
2. Етапи розвитку науки кримінального права в Україні.
3. Динаміка кримінального права.
4. Основні сучасні кримінально-правові теорії.
5. Система принципів кримінального права.
6. Кримінально-правова політика як складова політики держави.
7. Напрямки та елементи кримінально-правової політики в Україні.
8. Сучасне розуміння поняття злочин, кримінальне правопорушення.
9. Проблема відмежування злочинного від незлочинного.
10. Система кримінального права і система кримінального закону та їхні елементи.
11. Кримінально-правова норма і стаття кримінального закону: співвідношення і структура.
12. Система джерел кримінального права.
13. Поняття і класифікація підстав кримінально-правової заборони.
14. Спільні ознаки як чинник розмежування складів злочинів.
15. Елементи кримінально-правової герменевтики.
16. Правотворчість у кримінально-правовій сфері: предмет, зміст, процедура.
17. Загальні, типові і конкретні правила законодавчої техніки у кримінально-правовій сфері.
18. Принципи законотворчості.
19. Вимоги практики Європейського Суду з прав людини до судової практики як джерела кримінального права.
20. Стан судової практики в сучасний період розвитку Української держави: основні тенденції.

1.5.3. Методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань

Метою виконання індивідуальних завдань є закріплення і систематизація аспірантами отриманих знань у процесі участі в аудиторних заняттях і самостійної роботи.

Для виконання індивідуальних завдань аспіранти повинні використовувати законодавчі та підзаконні акти, інструктивно-методичні матеріали, науково-монографічну літературу, статистичні дані, аналітичну інформацію правоохоронних органів, а також практику та специфіку діяльності установ.

Індивідуальне завдання виконується комп'ютерним способом з одностороннім розміщенням тексту на папері формату А 4 (210 мм x 297 мм) з дотриманням прийнятих у діловодстві стандартних берегів: лівого – 30 мм, верхнього та нижнього – 20 мм, правого – не менше 10 мм.

Обсяг завдання має забезпечувати належне висвітлення теми і не повинен перевищувати 12-14 сторінок друкованого тексту шрифтом Times New Roman кеглем 14 з міжрядковим інтервалом 1,5.

Завдання повинно бути структурованою, тобто після титульного аркуша містити: план, вступ, три (два) розділи, висновки, список використаних джерел. Складові частини роботи не обов'язково починати з нового аркуша. Розділи плану роботи формулюються самостійно студентом як найважливіші напрями розкриття її теми. Виклад роботи подається за наведеним нижче порядком.

ПЛАН

		Стор.
	Вступ	- 2
1.	(назва першого розділу)	- 3
2.	(назва другого розділу)	- 6
3.	(назва третього розділу)	- 9
	Висновки	- 12

Вступ

(Виклад змісту вступу)

1. (назва першого розділу)

(Виклад змісту першого розділу)

2. (назва другого розділу)

(Виклад змісту другого розділу)

3. (назва третього розділу)

(Виклад змісту третього розділу)

Висновки

(Виклад змісту висновків)

Список використаних джерел

Нижче списку використаних джерел рукописним способом зазначаються дата виконання реферату і особистий підпис аспіранта.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового семестрового заліку за обсягом навчального матеріалу, визначеним робочою програмою, і в терміни, встановлені розкладом.

Питання для підсумкового контролю

1. Наступність в науці кримінального права.
2. Етапи розвитку науки кримінального права в Україні.
3. Динаміка кримінального права.
4. Основні сучасні кримінально-правові теорії.
5. Теорія кримінально-правової кваліфікації.
6. Співвідношення понять «теорія кримінального права», «доктрина кримінального права», «парадигма кримінального права».
7. Наука кримінального права в зарубіжних державах.
8. Система принципів кримінального права.
9. Кримінально-правовий зміст загальних принципів права: верховенства права, законності, справедливості.
10. Інтерпретація Європейським судом з прав людини спеціальних галузевих принципів кримінального права.
11. Кримінально-правова політика як складова політики держави.
12. Напрямки і елементи кримінально-правової політики в Україні.
13. Гуманізація кримінальної відповідальності як один з напрямків кримінально-правової політики.
14. Основні концепції проекту нового КК України. Новели проекту нового КК України.
15. Проблема пошуку сутності кримінального права.
16. Сучасне розуміння поняття злочин, кримінальне правопорушення.
17. Проблема відмежування злочинного від незлочинного.
18. Концепція кодексу публічних проступків.
19. Система кримінального права і система кримінального закону та їхні елементи.
20. Кримінально-правова норма і стаття кримінального закону: співвідношення і структура.
21. Система джерел кримінального права.
22. Система законодавчих моделей деліктної поведінки.
23. Принцип системності як основа оптимальної системи

- покарань.
24. Системні новели проекту нового КК України.
 25. Поняття і класифікація підстав кримінально-правової заборони.
 26. Соціально-юридичні та системно-правові підстави криміналізації.
 27. Підстави декриміналізації.
 28. Зв'язок криміналізації і декриміналізації з диференціацією кримінальної відповідальності.
 29. Декриміналізація шляхом внесення змін до некримінальних законів.
 30. Діяльність (конструктивна/неконструктивна) Конституційного Суду України щодо декриміналізації кримінальних правопорушень.
 31. Розмежування складів злочинів та відмежування їх від складів адміністративних правопорушень як технічна сторона диференціації кримінальної відповідальності.
 32. Спільні ознаки як чинник розмежування складів злочинів.
 33. Типи співвідношення складів злочинів зі спільними ознаками.
 34. Елементи кримінально-правової герменевтики.
 35. Види та рівні кримінально-правової герменевтики.
 36. Тлумачення як елемент правової герменевтики.
 37. Розуміння як елемент правової герменевтики.
 38. Правотворчість у кримінально-правовій сфері: предмет, зміст, процедура.
 39. Принципи законотворчості.
 40. Типові засоби законодавчої техніки: дефініції, юридичні конструкції.
 41. Нетипові засоби законодавчої техніки у кримінально-правовій сфері.
 42. Правила конструювання статей Загальної частини Кримінального кодексу України.
 43. Правила конструювання статей Особливої частини Кримінального кодексу України.
 44. Вимоги, сформульовані у практиці Європейського Суду з прав людини до судової практики як джерела кримінального права.
 45. Роль судової практики у створенні, трансформації тексту кримінального закону та оцінці ефективності діючого кримінального закону.
 46. Оцінка стану судової практики в сучасний період розвитку Української держави: основні тенденції.

1.6.2. Приклад залікового білету

1. Наступність в науці кримінального права.
2. Система джерел кримінального права.
3. Принципи законотворчості.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів семестрової оцінки аспірантам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих аспірантом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 6 лекційних занять за денною та заочною формами навчання.

Отже, аспірант може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій					
			1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Денна та заочна	6	1,5	3,0	4,5	6,0	8,0	10,0

2.3. Обсяг балів, здобутих студентом під час семінарських (практичних, лабораторних) занять з навчальної дисципліни, визначається за формулою $\sum_c = B_1 + B_2 + \dots + B_n / n \times K$, де:

\sum_c – загальна сума балів;

B – кількість балів, отриманих на одному занятті;

n – кількість семінарських (практичних, лабораторних) занять, визначених робочою програмою;

K – коефіцієнт, який, як правило, дорівнює 9.

Коефіцієнт K може бути іншим з урахуванням специфіки навчальної дисципліни.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному аспіранту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 10 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 4 семінарських занять за денною та заочною формами навчання.

2.4. Обсяг балів, передбачений для нарахування за самостійну роботу, розподіляється так: до 20 балів за виконання індивідуальних завдань (реферату).

Бали за індивідуальні завдання нараховуються аспіранту лише за умови успішного їх виконання та захисту (публікації у виданні, публічного виступу тощо).

3. Рекомендовані джерела Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Регламент Європейського Суду з прав людини. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/980_067/print1438244052423809.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
6. Закон України від 23 лютого 2006 р. «Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 30. Ст. 260.
7. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. №1906-IV URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1906-15/print1455640943775601>.
8. Рекомендація Rec (2004)4 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про роль Європейської конвенції з прав людини в університетській освіті та професійній підготовці: ухвалено на 114-й сесії Комітету міністрів від 12 травня 2004 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_573.
9. Рекомендація Rec(2004)5 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо перевірки законопроектів, існуючих законів та адміністративної практики на відповідність стандартам, викладеним в Європейській конвенції з прав людини: ухвалено на 114-й сесії Комітету міністрів від 12 травня 2004 р.:URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_574
10. Рекомендація Rec(2004)6 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам «Щодо вдосконалення національних засобів правового захисту»: ухвалено на 114-й сесії Комітету міністрів від 12 травня 2004 р.URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_718

Судова практика

11. Узагальнення практики застосування судами загальної юрисдикції першої та апеляційної інстанцій при здійсненні судочинства у кримінальних справах статей 3, 5, 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року за 2011 – перше півріччя 2012 року. Верховний Суд України. Офіційний веб-портал. URL: http://sc.gov.ua/ua/uzagalnennja_sudovoji_praktiki.html.
12. Аналіз застосування практики Європейського суду з прав людини та дотримання судовими інстанціями Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод // Судова влада України. Офіційний веб-портал. URL: http://mka.court.gov.ua/sud1490/uzagalnenj/uzagal_sud_praktik/konvencia_krim/.
13. Аналіз застосування практики Європейського суду з прав людини та дотримання Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод місцевими судами Харкова та Харківської області та апеляційним судом Харківської області // Судова влада України. Офіційний веб-портал. URL: http://hra.court.gov.ua/sud2090/inf_court/generalization/criminal1/.
14. Аналіз застосування практики Європейського суду з прав людини та дотримання загальними місцевими судами Кіровоградської області Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у 2013 році: лист від 01.02.2014 р. Ліга. Закон. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SOO00638.html.
15. Постанови Верховного Суду України у справах кримінальної юрисдикції // Верховний Суд України. Офіційний веб-сайт. URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/8B01F3FD82441E4CC2257B1E00499636](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/8B01F3FD82441E4CC2257B1E00499636)
16. Постанови Великої Палати Верховного Суду у справах кримінальної юрисдикції // Розгляд справ Великою Палатою Верховного Суду. Верховний суд. Офіційний веб-сайт. URL: http://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/analiz/tablica_vp

Наукова, навчально-методична література

Основна:

17. Брич Л.П. Теорія розмежування складів злочинів: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2013. 712 с.
18. Гришук В.К. Філософсько-правове розуміння відповідальності людини. Хмельницький, 2012. 736 с.
19. Навроцький В. О. Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації. Київ: Атіка, 1999. 464 с.
20. Олійник О. С. Принципи кримінального права: поняття, система та значення : монографія / Олена Сергіївна Олійник ; науково-дослідний ін-т публічного права. – Київ : Наук.-дослід. ін-т публічного права, 2020. – 543 с.
21. Рабінович П.М. Поняття злочину і покарання в інтерпретації Страсбурзького Суду. Юридичний вісник України. - 2007. - № 14.
22. Рабінович П.М. Поняття кримінального правопорушення та покарання в інтерпретації Європейського суду з прав людини. Право України. 2011. №9.
23. Сорока О.О. Реалізація практики Європейського суду з прав людини у кримінальному праві України: дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Київ/ Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. 254 с.
24. Хім'як Ю.Б. Гармонізація кримінального права України з практикою Європейського суду з прав людини: дис. к.ю.н. спец. 12.00.08. Київ, 2011. 261 с.
25. Хилюк С. Правило NULLUM CRIMEN SINE LEGE в інтерпретації Європейського суду з прав людини. Підприємство, господарство і право. 2013. №4. С. 47-52.
26. Хилюк С.В. NULLA POENA SINE LEGE як складова принципу законності у практиці Європейського суду з прав людини. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ.- 2013. - №2.
27. Хилюк С.В. Кримінально-правові аспекти правила non bis in idem у практиці Європейського суду з прав людини / С.В. Хилюк // Вісник Львівського університету. Серія юридична. Львів, 2012. №55. С.254-265.
28. Хилюк С. Принципи кримінального права: деякі проблеми застосування у практиці Європейського Суду з прав людини. II міжнародний форум з практики Європейського Суду з прав людини, 29 листопада -1 грудня 2013 р., Львів. Львів: Галицький друкар. С. 169.
29. Шевчук С. Судовий захист прав людини: Практика Європейського Суду з прав людини у контексті західної правової традиції. Вид. 2-е, випр., доп. К.: Реферат, 2007. 848 с.

Допоміжні джерела

30. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Топчія; наук. ред. В.І. Антипова. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2017. 896 с.
31. Андрушко П.П. Джерела кримінального права України: поняття, види. 2011. №8 (131). С. 10-22.
32. Балобанова Д.О. Теорія криміналізації: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Одеська національна юридична академія. Одеса, 2007. 16 с.
33. Балобанова Д.О. Значення рішень Європейського суду з прав людини для розвитку кримінального права України. Правове забезпечення ефективного виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини: зб. наук. ст. міжн. наук.-практ. конф. (Одеса, 15 вересня 2012 р.) / За ред. д.ю.н., проф., академіка С.В. Ківалова; Націон. ун-т Одеська юридична академія. О.: Фенікс, 2012. С.374-377.
34. Балобанова Д.О. Динаміка кримінального права. Одеса: Фенікс, 2020. 358 с.
35. Брич Л.П. Питання кримінального права у рішеннях Європейського суду з прав людини. Практика Європейського суду з прав людини: загальнотеоретичні дослідження / Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України ; редкол.: П. М. Рабінович та ін. Серія І. Дослідження та реферати. Вип. 21. Л., 2009.
36. Брич Л.П. Кримінальне законодавство України і практика його застосування у світлі європейських стандартів прав людини. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2010. Вип. 51. С. 308 – 322.

37. Брич Л.П. Обмеження у кримінальному праві України права громадян на поширення інформації. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2007. Вип. 45. С. 134–142.
38. Брич Л.П. Про кримінально-правову оцінку вчинення діянь, що призвели до масової загибелі населення України від голоду у 1932-1933 р.р. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. Львів, 2009. Вип.4. С.173-178.
39. Броневицька О.М. Відповідність положень чинного Кримінального кодексу України про відповідальність за посягання на особисту свободу особи вимогам міжнародно-правових актів. Науковий Вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. 2010. № 3. С. 319 – 327.
40. Буткевич О.В. Рішення Європейського суду з прав людини в українській правозастосовній практиці. Європейський суд з прав людини. Судова практика / за заг. ред. В. Г. Буткевича. К. : Ред. журн. «Право України», 2011. Дод. до журн. «Право України». Вип. 1, ч. 3 : Стаття 3 ЄКПЛ. Заборона катувань: у 3 ч. 2011. С. 5 – 29.
41. Буткевич В. Право на життя — основоположне право ЄКПЛ. Становлення та розвиток критеріїв і стандартів його застосування // Європейський суд з прав людини. Судова практика / за заг. ред. В.Г. Буткевича. К.: Ред. журн. «Право України», 2011. Дод. до журн. «Право України». Вип. 2. Стаття 2 ЄКПЛ. «Право на життя»: у 3 кн. 2011. Кн. 2. 1108 с.
42. Бущенко А. Захист від катувань, нелюдського і такого, що принижує гідність, поводження в практиці Європейського суду з прав людини. Проти катувань. Європейські механізми запобігання катуванням та жорстокому поводженню / Харківська правозахисна група. Х., 2003. 160 с.
43. Василаш В. До питання про джерела кримінального права. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали Х регіональної науково-практичної конференції. Львів, 2004. С. 356 – 358.
44. Галабала М.В. Тенденції розвитку науки кримінального права України в період після відновлення державної незалежності (питання загальної частини). Форум права. 2012. № 4. С. 171-178. -URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
45. Галабала М.В. Розвиток науки кримінального права України в період після відновлення державної незалежності (питання загальної частини) [Текст] : автореферат дис канд. юрид. наук : 12.00.08 - Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право / М. В. Галабала ; наук. кер. В. О. Навроцький ; офіц. опон.: О. М. Костенко, О. В. Харитонова ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : Б. в., 2013. 17 с.
46. Гацелюк В.О. Деякі аспекти імплементації Європейської конвенції про захист прав людини та основних свобод у національне кримінальне законодавство. Вісник Луганського інституту внутрішніх справ. 2001. №1. С. 56 – 70.
47. Гацелюк В.О. Проблеми коментування КК з позицій забезпечення реалізації принципу законності кримінального права. Науковий вісник Львівського юридичного інституту МВС України: матеріали міжнар. конференції «Проблеми коментування кримінального закону». 2004. № 2. Додаток 2. С. 190 – 195.
48. Гацелюк В.О. Реалізація принципу законності кримінального права України (загальні засади концепції): монографія / МВС України, Луганський державний університет внутрішніх справ. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2006. 280 с.
49. Горпинюк О.П. Кримінально-правова охорона інформаційного аспекту приватності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право». Л., 2011. 19 с.
50. Горпинюк О.П. Інформаційна приватність та її захист від злочинних посягань в Україні: монографія. Львів: БОНА, 2014. 324 с.
51. Дем'яненко Ю.І. Кримінальна відповідальність за порушення недоторканості приватного життя: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право. Х., 2008. 20 с.
52. Денькович О.І. Використання практики Європейського суду з прав людини у тлумаченні кримінально-правових норм Конституційним судом України // Забезпечення органами внутрішніх справ європейських стандартів прав людини у своїй діяльності: тези наук.-практ. семінару, 7 грудня 2012 р., Львів. Львів: ЛьвДУВС, 2012. С. 74-76.

53. Денькович О.І. Кримінально-правові колізії між рішеннями Конституційного Суду України та практикою Європейського суду з прав людини. Юридичний науковий електронний журнал. – 2015. – №4. URL: http://lsej.org.ua/4_2015/59.pdf
54. Дмитрук М. М. Кримінальний проступок: правова природа та ознаки: монографія. Одеса: Юридична література. 2014. 224 с.
55. Дудаш Т.І. Практика Європейського суду з прав людини: навчально-практичний посібник. К.: Алерта, 2013. 368 с.
56. Дудник І.М. Вступ до загальної теорії систем: навчальний посібник. Київ: Кондор. 2009. 205 с.
57. Дурманов Н. Д. Понятие преступления. Москва-Ленинград: Изд-во АН СССР, 1948. 311 с.
58. Єрмак О. Конфіскація майна в світлі рішень Європейського суду з прав людини. URL: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2015/2/part_1/24.pdf.
59. Єпур Г.В. Впровадження міжнародно-правових актів в кримінальне законодавство України: дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. Х., 2005. 195 с.
60. Жаровська Г.П. Транснаціональна організована злочинність в Україні: феномен, детермінація, протидія: монографія. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2018. 568 с.
61. Загиней З. Кримінально-правова герменевтика: монографія. К.: Видавничий дім «АртЕк», 2015. 380 с.
62. Загиней З. Герменевтика в кримінальному праві: дисертація http://idpnan.org.ua/files/zaginey-z.a.-germenevtika-kriminalnogo-zakonu-ukrayini-_d_.pdf
63. Задоя К. П. Рішення Конституційного Суду України в справі про заміну смертної кари довічним позбавленням волі в контексті прецедентної практики Європейського Суду з прав людини. Адвокат. 2012. № 2. С. 25-28.
64. Зайцев Ю. Є. Про тонкощі використання в українській судовій практиці рішень Європейського суду з прав людини// Бюлетень Міністерства юстиції України. 2010. № 11. С. 7-8.
65. Зайцев Ю. Проблема якості закону в практиці європейського суду з прав людини: матеріали між нар. форуму з практики Європейського суду з прав людини 30 листопада 2 грудня 2012 року. Львів, 2012. С.181-187.
66. Застосування в Україні європейських стандартів протидії жорстокому поводженню і безкарності: науково-практичний посібник для суддів [Н.М. Ахтирська, В.В. Касько, Б.А. Маланчук та ін.]; за заг. ред. проф. Маляренка В.Т. К.: К.І.С., 2011. 320 с.
67. Карп'юк М.В. Насильницькі злочини проти власності за кримінальним правом України та Республіки Польща: порівняльний аспект: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 22 с.
68. Катеринчук К.В. Злочини проти здоров'я особи: проблеми кримінально-правової теорії та практики: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2018. 408 с.
69. Кваша О. О., Рунов Г. Ю. Захист права на повагу до житла у практиці Європейського суду з прав людини. Правова держава. Вип. 18. К. : Інститут держави і права НАН України, 2007. С.380 – 386.
70. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод у практиці судів України [Ярема О.Г., Григор'єва Л.І., Гуменюк В.І. та ін.]. Київ: 2008. 329 с.
71. Кононенко В.П. «Звичаєва природа прецедентного характеру рішень Європейського суду з прав людини»: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.11, 2009. 19 с.
72. Корицький В.А. Зміст понять кримінального правопорушення та покарання в практиці Європейського Суду з прав людини. Вісник кримінологічної асоціації України. 2014. №8. С. 169-177. URL: files.visnikkau.org/200000583.../Visnyk8_19.p...
73. Корнякевич-Танасійчук Ю.В. Кримінально-правова політика України: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2019. 336 с.
74. Корупційна злочинність: витоки, сучасний стан, стратегія протидії: монографія / Т.В. Корнякова, О.Л. Соколенко, І.Г. Алексеєнко та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т.В. Корнякової. Дніпро: Ліра, 2017. 276 с.
75. Кочура О.О. Практика та рішення Європейського Суду з прав людини як джерела права в

- судовій практиці України. Форум права. 2014. № 1. URL: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?..
76. Коруц У.З. Місце прецедентної практики Європейського суду з прав людини в правовій системі України. Юридичний науковий електронний журнал. С. 161-163. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2014/45.pdf
77. Комісар РЄ пропонує вводити санкції за порушення прав людини на Донбасі. Українське право. – 11.07.2016. URL: <http://ukrainepravo.com/news/international/kom-sar-r-proponu-vvoditi-sankts-za-porushennya-prav-lyudini-na-donbas/>
78. Коханюк Т. С. Системне тлумачення кримінального закону. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 264 с. http://nbuviar.gov.ua/images/dorobku_partneriv/Kochanuk.pdf.
79. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / за ред. М.І. Хавронюка. К.: Москаленко О.М., 2019. 464 с.
80. Кримінальний проступок у доктрині та законодавстві / [В.О. Туляков, Г.П. Пімонов, Н.І. Мітріцан та ін.]; за заг. ред. В.О. Тулякова. Одеса: Юридична література, 2012. 424 с.
81. Кримінальна відповідальність за невиконання рішення суду у кримінальному провадженні: моногр. / В. В. Шаблистий, О. В. Чорна; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Шаблистого. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 164 с.
82. Кругликов Л. Л., О. Е. Спиридонова Юридические конструкции и символы в уголовном праве. СПб: Издательство Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2005. 336 с.
83. Кузембаєв О.С. Джерела кримінально-правового регулювання в Україні: доктринальні аспекти: Дисертація на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук за спеціальністю: 12.00.08. Одеса: ОДУВС, 2017. 350 с.
84. Лутковська В. Європейські стандарти заборони катування. Заборона катування. Практика Європейського суду з прав людини. Київ: Український центр правничих студій, 2001. С. 5-11.
85. Мармазов В. Принцип stare decisis та динамічність практики Європейського суду з прав людини. Право України. 2003. №2. С.140 – 142.
86. Машлякевич Д.С. Литвинов О.М. Стратегії запобігання і протидії корупції в Україні: монографія / за загальною редакцією д-ра юрид. наук, проф. О. М. Литвинова. Харків: ТОВ «В деле», 2016. 260 с.
87. Меркулова В.О., Гритенко О.А., Марченко О.А. Звільнення від кримінальної відповідальності: кримінально-правові та кримінально-процесуальні аспекти: монографія; за заг. ред. В.О. Меркулової. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 368 с.
88. Михайленко Д.Г. Протидія корупційним злочинам засобами кримінального права: концептуальні основи: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 582 с.
89. Налуцишин В.В. Принципи кримінального права держав Європейського Союзу // Матеріали Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Засади функціонування кримінальної юстиції», м. Хмельницький, 14 травня 2019 року. - Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2019. С.10-13 (86 с.).
90. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / Н.О. Армаш, Т.О. Коломєць, Д.В. Приймаченко, В.В. Шаблистий та ін.; за заг. ред. Т.О. Коломєць, В.К. Колпакова. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 588 с.
91. Окремі рішення Європейського Суду з прав людини проти України, які стосуються МВС. Харків: Харківська правозахисна група, 2009. 148 с.
92. Павленко Т.А. Концепція кримінально-правової охорони права людини на життя: автор. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Львів. 2008. 20 с.
93. Паліюк В.П. Застосування судами України Конвенції про захист прав людини та основних свобод. К.: Фенікс, 2004. 264 с.
94. Панов М.І. Системний підхід у кримінальному праві та проблеми удосконалення кримінального законодавства. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/6310/1/Panov_227_241.pdf
95. Пашенко О.О. Криміналізація та соціальна обумовленість закону про кримінальну відповідальність. Вісник Асоціації кримінального права України. 2017. №1. С. 41-76. URL: http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/07/03_Pashchenko.pdf

96. Пономаренко Ю. А. Чинність і дія кримінального закону в часі. URL: http://library.nulau.edu.ua/REPOZITORII/UGOLOV_PRAVO_2/monogr_PONOMARENKO.htm
97. Пономаренко Ю.А. Загальна теорія визначення караності кримінально-правових правопорушень. Харків: Право, 2020. 720 с.
98. Попов Ю. Рішення Європейського суду з прав людини як переконливий прецедент: досвід Англії та України .URL: http://porov-yuyu.narod.ru/28_ECHR_case-law.htm.
99. Попович В.П. Імплементация норм міжнародного гуманітарного права у кримінальне законодавство України: дис. канд. ... юрид. наук : 12.00.08 Л., 2010. 322 с.
100. Присяжнюк І.І. Кримінальна відповідальність за порушення недоторканості житла або іншого володіння особи в Україні: автор. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. К., 2010. 19 с.
101. Протидія інформаційному тероризму та його фінансуванню в сучасних умовах: монографія / В.В. Крутов, М.П. Стрельбицький, О.А. Шевченко; ред.: В.В. Крутов; Нац. акад. прав. наук України. Київ. Ужгород: Вид-во НАПрНУ: ІВА, 2014. 309 с.
102. Раданович Н.М. До питання про відповідність законодавства України Європейській Конвенції про захист прав та основних свобод людини. Вісник Львівського Університету. Серія юридична. Випуск 35. Львів. 2000. С. 5 – 9.
103. Сидоренко О.О. Рішення Європейського Суду з прав людини як джерело права України URL:cyberleninka.ru/.../rishennya-evropeyskogo-sudu-z-prav-lyu...
104. Соловійов О. Застосування Європейської конвенції з прав людини та практики Страсбурзького суду в Україні (загальнотеоретичні аспекти) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 “теорія та історія держави і права”. Л., 2011. 20с.
105. Соловійов О. Застосування практики страсбурзького суду як джерела права в Україні : деякі проблемні аспекти. Право України. 2010. № 10. С. 207-213.
106. Соловійов О.В. Фактична нормативність рішень Європейського суду з прав людини і чинники, що її обумовлюють. Права людини. 2006. № 22. URL: <http://www.khpg.org/index.php?id=1154523190>.
107. Сфера застосування норм європейської конвенції про права людини і міжнародного гуманітарного права. Українське право. 08.04.2016 р. URL: http://ukrainepravo.com/international_law/european_court_of_human_rights/sfera-zastosuvannya-norm-evropeys%60koyi-konventsii-pro-prava-lyudyny-i-mizhnarodnogo-gumanitarnogo-p/.
108. Хилюк С. В. Розвиток науки кримінального права України після відновлення її державної незалежності (питання Особливої частини): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2007. 304 с.
109. Хилюк С.В. Nullum crimen sine lege у практиці Європейського суду з прав людини. Проблеми державотворення і захисту прав людини: Матеріали XIX звітної науково – практичної конференції 7-8 лютого 2013 року. Л.: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2013.
110. Хилюк С.В. Правила дії правових положень про злочин та покарання в часі з урахуванням практики Європейського суду з прав людини. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2014. Випуск 60. С. 270-277.
111. Хім'як Ю.Б. Окремі аспекти регламентації та застосування конфіскації майна та спеціальної конфіскації як заходу кримінально-правового характеру. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія юридичні науки. 2014. п. 6-2. Том 4. С. 36-39.
112. Харитонов С.О. Кримінальна відповідальність за військові злочини за кримінальним правом України: монографія. Харків: Право, 2018. 328 с.
113. Храмцов О.М. Насильство як категорія загальної частини кримінального права України (теорія, практика, зарубіжний досвід): монографія. Харків: Колегіум, 2017. 260 с.
114. Шаблистий В. В. Безпековий вимір кримінального права України: людиноцентристське дослідження: монографія. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ: Ліра ЛТД, 2015. 420 с.
115. Шаблистий В.В., Александрова А.Ю. Кримінальна відповідальність за ухилення від призову за мобілізацією: монографія. за заг. ред. д.ю.н., доц. В.В. Шаблистого. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2019. 200 с.

116. Шаблистий В.В., Галемін О.А. Кримінальна відповідальність за хуліганство, пов'язане з опором особам, наділеними владними повноваженнями під час виконання службових обов'язків, чи іншим громадянам, які припиняли хуліганські дії: монографія. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 164 с.
117. Шаблистий В.В., Ткаченко А.В. Кримінальна відповідальність за дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань: монографія. за заг. ред. д.ю.н., доц. В.В. Шаблистого. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2018. 152 с.
118. Шаблистий В.В., Якименко Л.Г. Запобігання проникненню заборонених предметів до установ виконання покарань: монографія. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 168 с.
119. Шаблистий В.В. Тілесне ушкодження як злочин проти життя та здоров'я людини за кримінальним правом України: монографія / В.В. Шаблистий, В.Ю. Коломієць; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Шаблистого. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 164 с.
120. Шакун В.І. Суспільство і злочинність: Монографія. КИЇВ:Атіка, 2003. 784
121. Шармар О.М., А. А. Вознюк Судовий прецедент у кримінальному праві України. Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. 2012. №2. С. 105-109.
122. Баранов В. М., В. М. Сырых Законотворческие ошибки: понятие и типология. Законотворческая техника современной России: состояние, проблемы, совершенствование: сб. статей, Н. Новгород, 2001. С. 388.
123. Белоусов В.А. Философская категория связи. Владивосток: Изд-во Дальневосточного университета, 1991. 205 с.
124. Бикеев И. И. О понятии объекта преступления и множественности таких объектов. Системность в уголовном праве: материалы II Российского Конгресса уголовного права 31мая – 1 июня 2007 г. МОСКВА: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007.С. 62-65.
125. Блауберг И.В., В.Н. Садовский, Э.Г. Юдин. Системный подход в современной науке. Проблемы методологии системного исследования. МОСКВА: Мысль, 1970. 455 с.
126. Бойко А. И. Система и структура уголовного права. В 3-х томах. Том 1. Системология и структурализм в современной познавательной культуре. Ростов н/Д.: Издательство Южного Федерального университета, 2007. 448 с.
127. Бойко А. И. Система и структура уголовного права. В 3-х томах. Том 2. Системная среда уголовного права. Ростов н/Д.: Издательство Южного Федерального университета, 2007. 640 с.
128. Бойко А. И. Система и структура уголовного права. В 3-х томах. Том 3. Структура уголовного права и его идентификация в национальной юриспруденции. Ростов н/Д.: Издательство СКАГС, 2008. 508 с.
129. Волженкин Б. В Принцип справедливости и проблемы множественности по УК РФ. Законность. 1998. №12. С. 6-7.
130. Защита прав человека в ходе внутренних вооруженных конфликтов в Европе. Вся Европа: ежемесячное интернет-издание. URL: <http://alleuropalux.org/?p=2488>.
131. Ефименко В. Европейский прецедент для Украины. Юридическая практика. 2007. № 45. – 15 листопада.
132. Жеребкин В. Е. Логический анализ понятий права. Киев: «Вища школа», 1976. 148 с.
133. Иванчин А. В. Законодательная техника и ее роль в российском уголовном правотворчестве / А.В. Иванчин. – Москва: Изд-во «Юрлитинформ», 2011. 208 с.
134. Иванчин А. В. Системный подход к конструированию состава преступления / А.В. Иванчин // Системность в уголовном праве. Материалы II Российского Конгресса уголовного права 31 мая – 1 июня 2007 г. МОСКВА: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007. С. 152-155.
135. Каск Л.И. Системный подход в познании государства и права. Правоведение. 1977. №4. С. 31-40.
136. Керимов Д.А. Законодательная техника: научно-методическое и учебное пособие Москва: Норма-Инфра М, 1998. 127 с.
137. Кобзева Е.В. Теория оценочных признаков в уголовном законе / Е.В. Кобзева. Москва: Юрлитинформ, 2009. – 264 с.

138. Козлов А.П. Понятие преступления. Санкт-Петербург: Юрический центр Пресс, 2004. 819 с.
139. Коняхин В.П. Теоретические основы построения Общей части российского уголовного права.; предисл. профессора, доктора юрид. наук А.В. Наумова. СПб.: Юрический центр Пресс, 2002. 348 с.
140. Конь Г.И. Обеспечение права на жизнь в решениях Межамериканского и Европейского судов по правам человека. Вестник Московского Университета. Серия 11. Право. 2006. № 6. С. 80–92.
141. Лесниевски-Костарева Т. А. Дифференциация уголовной ответственности. Теория и законодательная практика МОСКВА: Норма, 1998. 296 с.
142. Люблинский П. И. Техника, толкование и казуистика уголовного кодекса / П. И. Люблинский; под ред. и с предисл. В. А. Томсинова. Москва: Зерцало, 2004. 248 с.
143. Основания уголовно-правового запрета. Криминализация и декриминализация [В. Н. Кудрявцев, П. С. Дагель, Г. А. Злобин и др.]; отв. ред. В. Н. Кудрявцев, А. М. Яковлев. Москва: Наука, 1982. 303 с.
144. Панько К. К. Теория и практика законотворчества в уголовном праве Москва: Юрлитинформ, 2011. 312 с.
145. Пудовочкин Ю.Е., С.С. Пирвагидов Понятие, принципы и источники уголовного права: сравнительно-правовой анализ законодательства России и стран Содружества Независимых государств. СПб., Изд-во «Юрический центр пресс», 2003. 297 с.
146. Системность в уголовном праве: материалы II Российского Конгресса уголовного права 31мая – 1 июня 2007 г. МОСКВА: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007.
147. Ситникова А. И. Законодательная текстология уголовного права: монография. МОСКВА: Юрлитинформ, 2011. 344 с.
148. Туманов В.А., Л.М. Энтин. Комментарий к Конвенции о защите прав человека и основных свобод и практика ее применения. М.: Издательство Норма, 2002. 336 с.
149. Урсула Килкэлли, Э. А.Чефранова. Европейская конвенция о защите прав человека и основных свобод. Статья 8 Право на уважение частной и семейной жизни, жилища и корреспонденции. Прецеденты и комментарии. М. : Российская академия правосудия, 2001. 161 с.
150. Фесенко Є.В. Системний підхід як метод моделювання конструктивних ознак кримінально-правових інститутів. Вісник Академії адвокатури України. Том 12, число 2 (33). С. 88-96.
151. Филимонов В. Д. Норма уголовного права. СПб.: Юрический центр Пресс, 2004. 281 с.
152. Яремко Г. З. Бланкетні диспозиції в статтях Особливої частини Кримінального кодексу України: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів. 2010. 20 с.
153. Ясинь И. Состояние исследования проблемы уголовной ответственности за незаконное обогащение в уголовном праве Украины. *Legea Si Viata*. Iunie. 2016. С.150-155.
154. Ясінь І.М. Особливості суспільної небезпеки як підстави криміналізації незаконного збагачення за законодавством України. *Право і суспільство*. 2016. №4. С. 199-204.
155. Ярмыш Н. Н. Теоретические проблемы причинно-следственной связи в уголовном праве (философско-правовой анализ). Харьков: Право, 2003. 512 с.
156. John A.E. Vervaele. *Ne Bis In Idem: Towards a Transnational Constitutional Principle in the EU* URL: <http://ultrrechtlawreview.org> | Volume 9, Issue 4 (September) 2013 | URN:NBN: NL:UI:10-1-112936|

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

- Верховна Рада України – <http://www.rada.kiev.ua/>
Дайджести судової практики Великої палати Верховного Суду -
https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Daidjest_1_zm.pdf
Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua/>
Міністерство юстиції України – <http://www.minjust.gov.ua/>
Інформаційно-пошукова система законодавства "Ліга" – <http://www.liga.kiev.ua/>
Єдиний державний реєстр судових рішень України – www.reyestr.court.gov.ua/
Європейський суд з прав людини – <http://www.echr.coe.int/>
Council of Europe. Human Rights Education for Legal Professionals -
<http://help.ppa.coe.int/course/>
Global rights compliance – <http://www.globalrightscompliance.com/>
Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі / Український портал
практики Європейського суду з прав людини. -
<http://eurocourt.in.ua/GetArticlesByCategory.asp?CategoryId=2>
Проект нового Кримінального кодексу України - <https://newcriminalcode.org.ua/>
Львівська національна наукова бібліотека НАН України імені Василя Стефаника -
www.lsl.lviv.ua/
Національна бібліотека України НАН України імені В.І. Вернадського - nbuv.gov.ua/.
<https://www.coursera.org/> – сайт сертифікатних навчальних он-лайн курсів від різних
університетів світу;
<https://www.edx.org/> – сайт сертифікатних навчальних он-лайн курсів від різних
університетів світу.
Державна науково-технічна бібліотека України - [https://dntb.gov.ua/news/віддалений-
доступ-до-sciencedirect-не-виходячи-з](https://dntb.gov.ua/news/віддалений-доступ-до-sciencedirect-не-виходячи-з).
Heigne online. У вільному, безкоштовному режимі доступ до цього ресурсу з можливістю
безкоштовного копіювання на електронні носії Український католицький університет у Львові
надає всім бажаючим, але лише на своїй території – центрі митрополита Андрея Шептицького.

Розробник програми:

Викладач дисципліни – професор кафедри кримінального права та процесу,
доктор юридичних наук, професор
_____ В. В. Налуцишин

25 серпня 2022 року

Схвалено кафедрою кримінального права та процесу 02 вересня 2022 року, протокол №2.

Завідувач кафедри _____ С. А. Крушинський

02 вересня 2022 року

Декан юридичного факультету _____ В. М. Захарчук

02 вересня 2022 року

Погоджено методичною радою університету 25 жовтня 2022 року, протокол № 2.

Голова методичної ради _____ І. Б. Ковтун

25 жовтня 2022 року

